

11.10.2015

Maa- ja metsätalousministeriölle

Viitaten *Nopeatoiminnan joukko* -sivustolla olleeseen luonnokseen (luettu 10.10.2015)

Luonnonsuojeluliiton lausunto kalastusasetuksen uudesta luonnoksesta

Uudessa luonnoksessa on parasta vaelluskalavesistön määritelmän lisääminen.

Keskeisten kiistalajien – taimen ja kuha – säädökset ovat kalastuksen kestävyuden osalta kuitenkin heikentyneet lausuntokierroksen versiosta. Monet muutokset vaarantavat kalastuslain tavoitetta suojella luontaisesti lisääntyviä kaloja. Osa muutoksista on myös hallitusohjelmassa tuetun lohi- ja meritaimenstrategian vastaisia. Toivomme, että näitä muutoksia ja niiden vaikutuksia voitaisiin vielä pohtia uudelleen.

1 §

Uuden luonnoksen suurin ongelma on taimen, jonka säätely on yhä liian sekavaa ja heikkoa.

1) Luonnontaimenen rauhoituksen peruminen Kainuussa ja Keski-Lapissa (64°00' – 67°00') on väärin. Alueella on meritaimenjokia ja muita luonnontaimenkantoja. Luonnontaimenen rauhoituksen rajaksi tulee palauttaa lausuntokierroksen version 67°00'.

Esityksessä rauhoitus ei koske taimenta, joka on pyydetty sellaisesta purosta tai lammesta, johon ei ole vaellusyhteyttä merestä tai järvestä. Pääsääntönä pitäisi olla samat rauhoitukset kaikille, olipa vaellusyhteys katkennut padolla tai ei. Tässä pitää soveltaa uutta hyvää 11 §:ää.

Harvinaiset "istuta ja ongi" -tyyppiset kohteet ja ns. purotaimenen kalastus voidaan hoitaa erikseen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa määritellyissä vesissä ja ELY-keskusten poikkeuksilla.

Ankeriaan rauhoittamista tulee harkita, koska laji on maailmanlaajuisesti äärimmäisen uhanalainen. Sen kalastuksella ei ole taloudellista merkitystä, mutta rauhoitus olisi voimakas kansainvälinen signaali.

2 §

Kaikkien lohien ja taimenten alimitaksi esitämme samaa pääsääntöä: 65 cm. Se on yksinkertaisinta ja tehokkainta suojelun kannalta. Siitä voisi tuki ELY-keskus antaa alueellisia poikkeuksia. Varsinkin pienikokoisen taimenen pyynti olisi ELY-keskusten parasta ratkaista alueellisesti hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Alle 25 cm:n alle ei pitäisi koskaan mennä: hyvä, että tämä on nyt esityksessä.

4) Istutetun taimenen alimitan laskeminen 50 cm:iin on ongelmallinen. Se ohjaa valitsemaan tiheämpisilmäisiä verkkoja niin, että yhä useampi luonnonkalakin menetetään sivusaaliina – olipa niiden alimita mikä tahansa.

5) Inarinjärven nieriän alamitan nosto 50 cm:iin on hyvä asia.

6) Kuhan alamitan laskeminen lausuntokierroksen 45 cm:stä 42 cm:iin suosisi hidaskasvuisia ja pieniä kaloja. Isot eivät pääsisi lisääntymään ja kannan rakenne vinoutuisi. Kuhan alamitan olisi koko maassa syytä olla 45 cm. Merialueella siirtymäaikaa voisi kompensoida ammattikalastajille EMKR:stä rahoitettavalla ohjelmalla.

3 §

ELY-keskusten poikkeamisvalta mahdollistaa tarvittavan paikallisen jouston. Taimenella valtuus olisi nyt hyvin suuri ja sen vaikutuksia pitäisi seurata.

4 §

Lausuntokierroksella ollut yhden lohien malli tukisi nyt esitettyä kahta kalaa paremmin harrastajien harmaan talouden myyntikieltoa sekä Pohjanlahden ja Tornionjoen nykyistä määräästä. Aikaisemman asetusversion yhden kalan rajoitus tulee palauttaa myös taimenelle. Paras vaihtoehto olisi yksi lohi *tai* taimen vuorokautta kohti.

11 §

Hyvä, että virtavedet luetaan vaelluskalavesiin ja että myös rakennetut vesistöt luetaan niihin. Alueisiin tulisi lisätä myös ne järvi- ja merialueet, joita vaelluskalat käyttävät pääasiallisina kulkureitteinään ja syönnösalueinaan. Näin saataisiin kutukannat saataisiin paremmin nousuun.

12 §

Pykälästä 12 on kokonaan kadonnut lohi- ja meritaimenstrategiassa (s. 10) selvästi sovittu tärkeä kohta. Se pitää kirjoittaa strategian mukaisesti: ”Merialueella vahvemman kuin 0,20 mm (monofiili) havaksesta, punotusta langasta tai vahvasta kuitumateriaalista tehtyjen verkkojen asettaminen pyyntiin 50 m lähempänä rantaa kielletään 1.10 – 31.12. ja 1.4 – 15.5. väliseksi ajaksi.”

Karisiasta on tehtävä selvitys ja siikaverkkoihin pitää palata sen jälkeen. Nyt esitetty säännös johtaisi myös suureen taimenten sivusaalispyyntiin.

13 §

Lausuntoversiossa kiellettiin isorysien käyttö lohien kalastuksessa muilta kuin I-luokan kaupallisilta kalastajilta. Tämä muotoilu pitää palauttaa kalastuksen kestävyuden varmistamiseksi. Taimenen voi kyllä lisätä pykälän soveltamisalaan mukaan.

Jatkotyö

Olisi hyvä keskustella luonnoksesta lohi- ja meritaimenstrategian sekä kalastuslain seurantaryhmissä. Näin voitaisiin arvioida muutosesitysten vaikutuksia sekä yhteensopivuutta strategian ja lain kanssa.

Lisätietoja

- erityisasiantuntija Tapani Veistola, puhelin 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi (16.10. alkaen)

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO RY

Seurantaryhmän jäsenenä toimeksi saaneena

Tapani Veistola
erityisasiantuntija